

Pedagogisch beleidsplan 2020-2021

Inleiding

Spelenderwijs biedt verantwoorde opvang voor kinderen van 0 tot 13 jaar bij onze kinderdagverblijven, peuteropvang en buitenschoolse opvang (bso).

De locatie waar we opvang aanbieden, noemen we kindercentrum en opvang noemen we kinderopvang, ongeacht de opvangvorm en leeftijd van kinderen. De stamgroep of basisgroep noemen we eenvoudigweg groep.

Kinderopvang in een kindercentrum kan dus gaan om peuteropvang voor peuters van 2-4 jaar, dagopvang in een kinderdagverblijf voor kinderen van 0-4 jaar en buitenschoolse opvang voor kinderen van 0-13 jaar.

In dit pedagogisch beleidsplan schrijven we 'hij' als het gaat om een kind en 'zij' als het gaat om een pedagogisch medewerker. Ouders of verzorgers noemen we 'opvoeders'.

Dit pedagogisch beleidsplan is voor onze pedagogisch medewerkers een leidraad bij het pedagogisch handelen. Voor opvoeders geeft dit plan duidelijkheid over wat zij mogen verwachten van onze pedagogische aanpak.

Hoe we dagelijks werken vanuit ons hart en hoofd, beschrijven we in dit pedagogisch beleidsplan. We verwoorden onze visie op kinderopvang, beschrijven onder andere onze uitgangspunten en de pedagogische doelen, en laten zien hoe we invulling geven aan het dagelijks werken.

Kortom, de basis voor onze medewerkers om elke dag bij Spelenderwijs voor elk kind bijzonder te maken. Natuurlijk zijn daarbij verschillen per kindercentrum.

Elke locatie beschikt daarom over een eigen pedagogisch werkplan. Daarin is dit pedagogisch beleid vertaald naar de dagelijkse praktijk en het pedagogisch handelen. Er wordt onder andere beschreven hoe de medewerkers inspelen op de behoefte van elk kind, hoe ze invulling geven aan de pedagogische basisdoelen, welke activiteiten ze aanbieden, hoe de groepssamenstelling is en hoe de contacten met opvoeders verlopen.

Minimaal 1 keer per jaar wordt dit pedagogisch beleidsplan geëvalueerd en bijgesteld. De volgende evaluatie zal vóór 1 juli 2020 plaatsvinden. Datzelfde geldt voor de locatiespecifieke werkplannen.

Kinderopvang vanuit ons hart en hoofd

Opvoeders kiezen voor opvang van hun kind bij een kindercentrum van Spelenderwijs. Wij hechten veel waarde aan hun vertrouwen in ons. Daarom zorgen we goed voor alle kinderen en begeleiden ze optimaal. We leveren een belangrijke bijdrage aan de brede ontwikkeling van elk kind. Alles wat ze leren en ervaren nemen ze mee en draagt bij aan een kansrijke toekomst.

Bij Spelenderwijs staat de ontwikkeling van het kind centraal. Wij bieden kinderen een veilige en vertrouwde omgeving, waarin zij zichzelf kunnen zijn en tegelijkertijd worden geprikkeld en gestimuleerd om te ontdekken, te spelen en te leren. Wij begeleiden elk kind optimaal zodat hij zich kan ontwikkelen tot een zelfstandig persoon die eigen keuzes kan maken. Dat doen we actief, samen met collega's, met opvoeders, met onderwijspartners en met zorg- en welzijnsorganisaties dichtbij in de wijk of buurt. Samen zorgen we voor het welbevinden van de kinderen én geven we elk kind een veelbelovende start.

Elk kindercentrum is kleinschalig en vaak letterlijk dichtbij in de buurt van waar het kind woont, meestal gevestigd in de basisschool. De gezichten van de pedagogisch medewerkers zijn bekend en vertrouwd.

Kinderopvang bij Spelenderwijs is gebaseerd op respect, betrokkenheid, vertrouwen en oprechtheid. Opvoeders en kinderen mogen rekenen op een goede zorg door onze professionele medewerkers, in een warme, veilige en liefdevolle omgeving. Persoonlijke aandacht voor elk kind vinden wij belangrijk, net zoals samen met andere kinderen spelen en plezier maken. Onze pedagogisch medewerkers hebben oprechte aandacht voor de behoefte van ieder kind.

De basis van verantwoorde kinderopvang en ons werk

Verantwoord, veilig en vertrouwd

Verantwoorde kinderopvang vraagt om een veilige en vertrouwde omgeving waarin kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd en begeleid en zo verschillende vaardigheden ontwikkelen op persoonlijk vlak maar ook in de omgang met anderen.

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een optimale ontwikkeling. Een kind moet fysiek veilig zijn en zich emotioneel veilig voelen bij elk kindercentrum van Spelenderwijs. Vaste groepen en bekende, vertrouwde pedagogisch medewerkers, en een vaste ruimte en een dagritme leveren hier een belangrijke bijdrage aan. Voor baby's is dit extra belangrijk, om een emotionele band op te bouwen. In een babygroep wordt elk kind begeleid door twee vaste pedagogisch medewerkers. Op de dagen dat de baby naar Spelenderwijs komt, is minimaal één van beiden aanwezig (behalve als opvoeders gebruikmaken van flexibele opvang). Daarnaast kunnen andere medewerkers aanwezig zijn.

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij, naast veiligheid en geborgenheid, behoefte aan een grotere leefomgeving. Daarom krijgen kinderen ook de gelegenheid om de ruimte buiten de eigen groep te verkennen en vinden er activiteiten met andere groepen plaats.

De emotionele veiligheid van de kinderen wordt gewaarborgd doordat de activiteit (mede) begeleid wordt door de vaste medewerker van de eigen groep.

Het hart van onze organisatie

Onze pedagogisch medewerkers zijn de spil van Spelenderwijs. Ze staan dagelijks met hart en ziel voor de kinderen en opvoeders klaar.

Ze hebben een voor hun werkzaamheden passende opleiding en zijn intensief bezig met hun werk. Natuurlijk mogen ze daarbij rekenen op ondersteuning, zowel in teamverband als individueel: door pedagogisch coaches, teamleiders, collega's van de kindadministratie en -planning en van het management.

De kwaliteit van het pedagogisch handelen en de deskundigheid die daarvoor nodig is, bevorderen we door het structureel aanbieden van (bij)scholing, cursussen, trainingen en workshops. Dit leggen we vast in een scholingsplan. Iedere medewerker wordt on the job gecoacht in zijn pedagogisch handelen door de pedagogisch coach en in Sittard-Geleen ook door de VVE-coach.

Van onze pedagogisch medewerkers vragen we een kritische houding. Zij kijken kritisch naar hun eigen handelen en verbeteren dat waar nodig. Ook zijn ze kritisch naar collega's en spreken elkaar aan. Elkaar feedback geven in het samenwerken en collegiaal overleg dragen bij aan het waarborgen van de kwaliteit van handelen. Onze pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het observeren, signaleren en het formuleren van de individuele behoefte van kinderen en eventuele hulpvraag.

Alle pedagogisch medewerkers, stagiaires, vrijwilligers en ander ondersteunend personeel zijn bij aanvang van het dienstverband gekoppeld in het Personenregister Kinderopvang. Daarmee beschikken zij over een geldige verklaring omtrent het gedrag en worden zij continu gescreend op strafbare feiten.

Uitdagende groepsruimten in kleinschalige locaties

Elk kindercentrum van Spelenderwijs is een ideale plek voor kinderen om leeftijdsgenootjes te ontmoeten en te leren kennen. Kinderen leren van elkaar, doen sociale vaardigheden op, eten samen, sluiten vriendschappen, maken kennis met waarden en normen van anderen, en lachen en huilen met elkaar. Waardevolle vaardigheden die een goede basis leggen voor een succesvolle start op school, tijdens een latere studie en in de maatschappij.

Elk kind behoort tot een 'eigen', vaste groep. De groepsgrootte kan per kindercentrum verschillen; het maximum aantal kinderen per groep is wettelijk bepaald. Datzelfde geldt voor het aantal pedagogisch medewerkers per groep. Dit heet beroepskracht-kind-ratio (BKR). Onder bepaalde voorwaarden mogen we maximaal drie uur per dag afwijken van de BKR, bijvoorbeeld aan het begin en eind van de dag of tijdens pauzes van medewerkers. De invulling wordt per locatie vastgelegd in het pedagogisch werkplan.

De ouders hebben de mogelijkheid op kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang om een of meer extra dagdelen af te nemen. Dit moeten ze regelen op locatie. Ook bestaat de mogelijkheid bij deze opvangvormen om een dagdeel te ruilen.

Behalve aandacht voor de groep heeft elke pedagogisch medewerker oog voor het individuele kind. Ze stimuleert ieder kind op allerlei gebieden, met respect voor de autonomie van het kind. Tegelijkertijd stelt de medewerker grenzen.

Voor de ontwikkeling van een kind speelt ook de groepsruimte een belangrijke rol. Een huiselijke sfeer vinden wij belangrijk. Onze medewerkers creëren een veilige en vertrouwde omgeving die structuur biedt. De indeling, inrichting en aanbod van spel- en leermaterialen zijn afgestemd op de verschillende behoeften van de kinderen, afhankelijk van de ontwikkelingsfase waarin ze zich bevinden.

Elke groepsruimte bestaat uit verschillende speelhoeken zodat kinderen zelf kunnen kiezen wat ze willen doen. Schoolgaande kinderen zullen echter ook de behoefte voelen om af en toe even alleen te zijn. Dat kan op plekken waar ze samen of alleen, zelfstandig kunnen spelen. In deze ruimte moeten zij zelf keuzes maken, problemen oplossen en erop letten dat de ruimte ook weer netjes achterblijft. Natuurlijk is er wel toezicht en worden de kinderen indien nodig geholpen.

Onze locaties hebben, binnen de specifieke mogelijkheden van elk kindercentrum, een buitenruimte waarin kinderen volop de gelegenheid krijgen op ontdekking te gaan. In de buitenruimte kunnen kinderen met natuurlijke elementen, speelaanleidingen en losse materialen zowel de wereld om zich heen als hun eigen zintuigen en diverse competenties ervaren en ontwikkelen.

Structuur

Het dagritme is een belangrijk instrument voor kinderen: het maakt de dag overzichtelijk. Een goed dagritme biedt een afwisselend programma dat rekening houdt met de verschillende behoeften van de

kinderen.

Het dagritme bestaat uit vaste onderdelen, zoals brengen, binnen en buiten spelen, activiteiten, (fruit) eten en ophalen. Ook is het dagritme ruim gepland zodat kinderen zich niet gehaast voelen, en er wordt rekening mee gehouden dat de overgang van de ene naar de andere activiteit rustig moeten kunnen verlopen.

Natuurlijk is er ruimte voor flexibele aanpassing zodat onze medewerkers rekening kunnen houden met individuele kinderen en toevallige omstandigheden.

Tijdens een dag bij Spelenderwijs is er een balans tussen rustige en actieve momenten, tussen alleen spelen, spelen in kleine groepjes en met de gehele groep. De exacte dagindeling staat beschreven in het pedagogisch werkplan van elke locatie.

Duidelijke taal

Communicatie maakt interactie en écht contact met het kind mogelijk. Taal zorgt ervoor dat iedereen elkaar kan begrijpen; niet alleen gesproken taal, maar ook lichaamstaal en gebarentaal. Een trillende onderlip bij een kind, leidt tot een gepaste reactie van de pedagogisch medewerker en een lachend kind zorgt voor een vrolijke stemming bij andere kinderen.

We besteden bij Spelenderwijs veel aandacht aan de taalontwikkeling. Met taal leert een kind zijn emoties en gedachten te uiten en te sturen. Zo verbindt hij zich met de wereld om hem heen.

De pedagogisch medewerkers hebben de taak kinderen te helpen om taal te leren. Ze stimuleren actief taalgebruik omdat het belangrijk is dat jonge kinderen vroeg leren communiceren. Taal is ook het middel tijdens de interactie met kinderen, bijvoorbeeld om uit te leggen en grenzen te stellen. Pedagogisch medewerkers begeleiden ook de interactie tussen kinderen.

De Nederlandse taal is onze voertaal, vooral bij groepsactiviteiten. Bij kindercentra waar naast de Nederlandse taal Limburgs dialect wordt gesproken, wordt het dialect voornamelijk gebruikt in de communicatie met het individuele kind.

Open aanspreekcultuur

We besteden uitdrukkelijk aandacht aan het creëren en hanteren van een open aanspreekcultuur: we geven elkaar feedback en spreken elkaar aan op opvallend gedrag. Zo kan een 'onderbuik gevoel' aanleiding zijn om iets te bespreken.

Alle medewerkers zijn getraind in het herkennen van signalen op het gebied van kindermishandeling; we hanteren het protocol 'Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag'.

De relatie met opvoeders en kinderen houden we gepast professioneel. De omgangsnormen tussen onze medewerkers en de kinderen zijn vastgelegd in het protocol 'Gedragscode pedagogisch medewerker'.

Gezonde leefstijl

Spelenderwijs werkt structureel en op alle niveaus van de organisatie aan een gezonde kinderopvang. Uitgangspunt zijn de ideeën van www.gezondekinderopvang.nl. Het uitdragen en stimuleren van een gezonde leefstijl is een belangrijk onderdeel van de gezonde kinderopvang en gebeurt op alle locaties. Bij

elk kindercentrum hebben we aandacht voor beweging en gezonde voeding, afgestemd op de leeftijd van de kinderen.

Lichaamsbeweging is belangrijk en wordt belangrijker als kinderen ouder worden. De pedagogisch medewerkers laten de kinderen tijdens het dagprogramma zoveel mogelijk bewegen en zij maken waar het kan tijd vrij voor extra beweegactiviteiten. Bewegen gebeurt daarmee zowel in de vorm van sport en spel als in het aanleren van vaardigheden. Individueel maar vooral ook samen en als het weer het toelaat buiten.

Naast bewegen schenken we ook veel aandacht aan voeding: we eten aan tafel, op vaste tijden, gevarieerd en gezond, we stimuleren het drinken van water. Ook voor tussendoortjes zoeken we gezonde alternatieven, zoals fruit en snackgroenten. In het voedingsbeleid is het voedingsaanbod nader uitgewerkt.

Goed, beter, best... voor elk kind

De vier pedagogische basisdoelen, geformuleerd door professor Marianne Riksen-Walraven en vastgelegd in de wet Kinderopvang, staan centraal in ons beleid en beschrijven we hieronder.

Onze pedagogisch medewerkers hebben respect voor de autonomie van kinderen; tegelijkertijd stellen we grenzen en bieden we structuur voor hun gedrag. Onze medewerkers houden rekening met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden en gaan op een sensitieve en responsieve manier met ze om zodat ze zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.

1. Veilig en vertrouwd: emotionele veiligheid

Elk kind moet zich prettig en thuis voelen bij ons. Pas dan durft hij nieuwe ervaringen op te doen door te ontdekken, neemt hij de vrijheid om te spelen en te experimenteren en spelenderwijs nieuwe dingen te leren.

Een veilige omgeving betekent vaste gezichten van de pedagogisch medewerkers. Het bekende gezicht van de 'juf' is onmisbaar voor de emotionele veiligheid van elk kind. De pedagogisch medewerkers zien en herkennen het unieke karakter van elk kind, en pikken signalen eenvoudig op. Ze geven een steuntje in de rug als dat nodig is, een pluim bij het leveren van een mooie prestatie en een knuffel op momenten van verdriet. Ze creëren een omgeving waarin elk kind zichzelf kan zijn, zich op zijn gemak voelt en zich in zijn eigen tempo kan ontwikkelen. Ze vervullen een belangrijke rol in 1-op-1 interacties met elk kind, maar sturen ook de interacties tussen kinderen onderling. Ze hebben oog voor de dynamiek in de groep.

Ook een vaste groep is belangrijk. Kinderen vinden het fijn om dezelfde kinderen terug te zien. Al op jonge leeftijd ontstaan mooie vriendschappen, soms worden kinderen vrienden voor het leven.

Elke groep heeft een eigen ruimte die herkenbaar is voor de kinderen. Ze hebben hier hun eigen plek waar ze elkaar leren kennen. Het meubilair, de inrichting en het speelmateriaal stemmen we af op de

ontwikkelingsfase van de kinderen. Baby's kunnen lekker bewegen op grote matten, peuters prikkelen hun fantasie in de verschillende speelhoeken, en de basisschoolkinderen trekken zich even terug en genieten van wat rust op een fijne plek om te chillen.

Rust, reinheid en regelmaat zijn belangrijk voor jonge kinderen, zeker voor baby's. Een vast, herkenbaar ritme én een bekend gezicht helpen daarbij. Baby's zien de vertrouwde pedagogisch medewerker als ze de fles krijgen, op schoot worden genomen, naar bed worden gebracht en daarna weer bij het wakker worden. Bij haar voelt een baby zich geborgen, een onmisbaar gevoel voor hechting.

Naarmate een kind groter wordt, verandert zijn behoefte. Hij wil nieuwe ervaringen opdoen, ontdekken en grenzen verleggen. Structuur, ritme en routine blijven van belang, maar er is meer ruimte.

2. Ontdekken, spelen, leren: persoonlijke ontwikkeling

Onze pedagogisch medewerker dagen de kinderen spelenderwijs uit om te doen en te ontdekken, in hun eigen tempo. Kinderen leren door te ervaren, met vallen en opstaan. Daarom geven we elk kind ruimte om te experimenteren en te proberen.

Ieder kind heeft de drang om zich te ontwikkelen in een omgeving die aansluit bij zijn spontane nieuwsgierigheid. Elk kind mag en kan dat doen op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo, passend bij zijn persoonlijke behoeften, en op basis van aanleg en temperament. Bij Spelenderwijs creëren we zo voor elk kind optimale ontwikkelingskansen.

De pedagogisch medewerkers laten kinderen zelf doen wat ze kunnen en helpen waar nodig. Pedagogisch medewerkers bieden elk kind de gelegenheid om zijn persoonlijke competenties te ontwikkelen. Ze plannen bewust educatieve activiteiten en prikkelen de nieuwsgierigheid, maar geven ook de ruimte aan initiatieven van kinderen zelf. Kinderen uiten zich en leren door middel van spel. Het vrije spel is daarom belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling van het kind. De kinderen krijgen voldoende ruimte om vrij te spelen. Vrij spel houdt in dat zij zelf kiezen waar, met wie en met wat ze spelen.

Pedagogisch medewerkers helpen kinderen om evenwichtig en zelfstandig te worden met een gezond gevoel van eigenwaarde. Er is aandacht voor alle facetten van de ontwikkeling: de sociaal-emotionele, motorische, verstandelijke, taalkundige en creatieve ontwikkeling.

Door de juiste benadering en door het aanbieden van een rijke omgeving en veelzijdige speelmogelijkheden stimuleren we ieder kind zoveel mogelijk. Het zelfvertrouwen groeit en de kinderen zijn in staat steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

3. Ik + jij = wij: sociale ontwikkeling

Bij Spelenderwijs hebben we aandacht voor het individu, maar ook voor het groepsgevoel.

Onze pedagogisch medewerkers geven kinderen de ruimte om van en met elkaar te leren en om samen plezier te maken. We zorgen voor een sfeer waarin ze betrokken raken bij elkaar en inzicht krijgen in zichzelf en de ander.

We begeleiden de kinderen in hun interacties; ze leren van ons en van elkaar, delen ervaringen, maken ruzie en leggen het bij, zoeken naar oplossingen om meningsverschillen op te lossen, lachen en huilen met elkaar, en leren zich te verplaatsen in een ander. Spelenderwijs doen ze sociale kennis en sociale vaardigheden op. Dit stelt de kinderen in staat steeds zelfstandiger relaties met anderen aan te gaan, op te bouwen en te onderhouden.

4. Zo zijn onze manieren: normen en waarden

Vaak gaat het bij normen en waarden om wat we eigenlijk vanzelfsprekend vinden, namelijk respect hebben voor mens en milieu. Dit doen we vooral door zelf het goede voorbeeld te geven. We stimuleren gewenst gedrag en corrigeren bij ongewenst gedrag.

We leren kinderen op een respectvolle manier met anderen en de omgeving om te gaan en houden daarbij rekening met de diversiteit in onze samenleving. Kinderen maken kennis met de achtergrond en cultuur van andere kinderen, met de natuur en met de wereld. We leren ze anderen in hun waarde te laten en zelf conflicten op te lossen en grenzen te stellen.

Behalve respect voor elkaar, heeft Spelenderwijs ook respect voor het milieu. Binnen de mogelijkheden per locatie wordt hieraan aandacht besteed, zoals afval scheiden en licht uitdoen bij het verlaten van een ruimte.

Wennen

Als een kind voor het eerst naar Spelenderwijs komt, is dat spannend en natuurlijk even wennen voor iedereen. Daarom nemen we daarvoor rustig de tijd, zodat elk kind zich snel thuis voelt bij ons. Daarom nodigen we opvoeders uit voor een kennismakingsgesprek. Hierin bespreken we zoveel mogelijk over het kind. Waarvan wordt hij blij, of wat vindt hij moeilijk? Wat heeft extra aandacht nodig? Hoe is zijn dagritme?

Kinderen kunnen eerst komen wennen, bijvoorbeeld op een deel van een dag. Zo krijgt het kind de tijd om nieuwe indrukken te verwerken en langzaam te wennen aan de tijd die hij bij Spelenderwijs is.

Ook de overgang naar een volgende groep, naar de basisschool of de BSO vindt geleidelijk plaats. We gaan samen een kijkje nemen in de nieuwe groep en kennismaken met de nieuwe pedagogisch medewerkers, kinderen, de groep en de ruimte.

Observeren

Spelenderwijs vindt het belangrijk dat kinderen zich op hun gemak en prettig voelen bij onze kindercentra. Kinderen die zich prettig voelen, kunnen zich ook goed ontwikkelen. Onze medewerkers volgen daarom elke dag alle kinderen goed.

Minimaal eenmaal per jaar observeren ze bovendien elk kind met bijzondere aandacht. Dit gebeurt voor kinderen van 0 tot 2 jaar en voor peuters van 2 tot 4 jaar aan de hand van een observatieformulier. Diverse categorieën binnen verschillende ontwikkelingsgebieden komen aan bod. Per categorie bepaalt de medewerker in welke stap van de ontwikkeling het kind zich bevindt.

Kinderen van 4 tot 13 jaar die onze bso bezoeken, worden doorlopend geobserveerd. Bijzonderheden rondom gedrag en/of ontwikkeling noteren we in een logboek of in het kind dossier. Als er aanleiding toe is, dan vinden extra gerichte observaties plaats.

Elk kind een mentor

Ieder kind dat Spelenderwijs bezoekt, heeft een mentor. Dit is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind en die het kind de meeste dagen in de week ziet. Zij is het vaste aanspreekpunt voor opvoeders en houdt hen op de hoogte van de ontwikkeling van het kind. Op de bso is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind. Opvoeders worden op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is. In elke groep hangt een lijst op met de namen van de kinderen en per kind de mentor.

De mentor kent het kind goed, volgt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind en bespreekt dit met de opvoeders. In de praktijk wordt elk kind geobserveerd, gevolgd en gestimuleerd in een doorlopende ontwikkellijn, overgedragen naar basisschool en bso, bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind gesignaleerd en, indien nodig, de opvoeders doorverwezen voor extra ondersteuning.

Ontwikkelingsgericht werken

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Hierdoor kunnen pedagogisch medewerkers aansluiten op de individuele behoefte van elk kind. Ook kan door overleg met opvoeders goed worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen.

Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere (zorg)professionals, uiteraard alleen met toestemming van de opvoeders.

Als er sprake is van opvallend gedrag, bekijken we samen met ouders en collega's wat de meest geschikte aanpak voor dit kind is. We besluiten gezamenlijk welke maatregelen we het beste kunnen nemen en of advies- en ondersteuning van externe partijen nodig is.

Voorschoolse en Vroegschoolse Educatie (vve)

Visie op vve

Elk kind heeft recht op gelijke kansen en dezelfde kwaliteit in kinderopvang en onderwijs. Voor een goede start op de basisschool hebben echter sommige kinderen een extra steuntje in de rug nodig, bijvoorbeeld kinderen met een (risico op een) onderwijsachterstand.

Om die reden biedt Spelenderwijs al geruime tijd voorschoolse educatie aan voor alle kinderen van 2 tot 4 jaar. Dit doen we in opdracht van en in samenwerking met gemeenten én in samenwerking met scholen.

Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen zo vroeg mogelijk een verrijkt ontwikkelprogramma krijgen aangeboden om ontwikkelingsachterstanden te voorkomen. Daarom werkt Spelenderwijs niet alleen bij de peutercentra maar ook bij de kinderdagverblijven met de vve-methodieken.

Indien nodig kan een kleuter vervolgens in groep 1 en 2 van de basisschool nog vroegschoolse educatie volgen.

Met het vve-programma stimuleren en verbeteren we de ontwikkeling van alle kinderen in de groep, kinderen met en kinderen zonder een vve-indicatie. Dit doen we op een speelse wijze, met veel mogelijkheden om kinderen al ontdekkend te laten spelen en leren.

Onze pedagogisch medewerkers zijn gecertificeerd voor het uitvoeren van een vve-programma.

Ook voldoen alle pedagogisch medewerkers sinds eind 2018 aan de wettelijke taaleis: ze beheersen aantoonbaar de mondelinge taalvaardigheid en lezen op minimaal taalniveau 3F.

Ontwikkelmethodiek

In al onze locaties voor peuteropvang (2-4 jaar) en dagopvang (0-4 jaar) werken we met een vve-methode. Spelenderwijs stemt met de gemeente af welke methode op een locatie wordt ingezet.

Bij Spelenderwijs werken we met Speelplezier en met Uk en Puk. Beide methodes beogen het stimuleren van de totaalontwikkeling van het jonge kind: de taal, het rekenen, de motoriek en de sociaal- emotionele ontwikkeling komen in de activiteiten aan bod.

Bij beide methodes wordt gewerkt met thema's afgestemd op de directe belevingswereld van de peuters.

Een thema duurt gemiddeld 4 weken of langer en wordt aangepast aan de doelgroep. De pedagogisch medewerkers besluiten in onderling overleg aan het begin van het schooljaar welke thema's aan bod komen. Er wordt bekeken of er aanpassingen nodig zijn wat betreft de doelgroep, welke materialen er nodig zijn bij het thema, hoe het lokaal in themasfeer kan worden ingericht en welke activiteiten passen bij het thema. Van week tot week wordt een planning gemaakt van de activiteiten die per dag worden gedaan. De thema's kunnen naar eigen inzicht aangepast worden bij onverwachte gebeurtenissen, bijvoorbeeld de geboorte van een broertje of zusje.

De activiteiten zijn speels en worden op een ongedwongen manier verweven in het normale dagritme. Ze lokken interactie uit waardoor een rijk taalaanbod ontstaat; zo kan gericht worden ingespeeld op de taalontwikkeling. Door middel van pictogrammen worden thema's in beeld gebracht, waardoor het voor

het kind herkenbaar wordt. Naast een rijk taalaanbod leren de peuters spelenderwijs de eerste rekenbegrippen, zoals groter, kleiner, meer, minder, enzovoort.

Beide vve-methodes bieden activiteiten voor de hele groep en voor kleinere groepjes, waardoor de sociaal emotionele ontwikkeling gestimuleerd wordt.

De inrichting van de speelruimtes en de keuze van spelmateriaal is aangepast aan de vve-methode. Bij de methode Uk en Puk speelt de pop Puk een belangrijke rol. Puk is dan ook duidelijk aanwezig tijdens activiteiten. In de groepen waar we met Speelplezier werken, worden de speelhoeken aangepast aan het thema. De huishoek wordt bijvoorbeeld een ziekenhuiskamer als het thema “ik voel me niet zo lekker” aan bod komt. In alle speelhoeken is het van belang dat er voldoende materiaal aanwezig is ter ondersteuning van het thema, zodat de kinderen ook tijdens het vrijspelen met de begrippen en materialen van het thema in aanraking komen.

Het volgen van de ontwikkeling

Zoals in dit pedagogisch beleidsplan vermeld, worden alle kinderen binnen Spelenderwijs geobserveerd en gevolgd in hun ontwikkeling. Spelenderwijs werkt met een eigen observatiesysteem dat geheel gericht is op de ontwikkelingsgebieden die vanuit de vve aandacht vereisen. De ontwikkeling wordt minimaal een keer per jaar met de ouders besproken. De uitkomsten van de observatie zijn de aanleiding om het kind een gerichter aanbod te kunnen bieden waardoor het wordt gestimuleerd om een stapje verder te gaan in de ontwikkeling. Binnen de groep is daarom gedifferentieerd aanbod mogelijk. Kinderen die extra herhaling nodig hebben, krijgen een ander aanbod dan kinderen die verrijking nodig hebben. In de weekplanning van de activiteiten wordt de differentiatie in activiteiten opgenomen.

Ouderbetrokkenheid

Ouders betrekken we nadrukkelijk bij de uitvoering van het vve-programma. Via bijvoorbeeld nieuws- en themabrieven reiken we informatie aan zodat ze ook thuis met extra aandacht activiteiten met het kind kunnen doen. Ouders worden zo veel mogelijk uitgenodigd om aanwezig te zijn bij activiteiten op de locatie, zoals een activiteit rondom een feestdag of een thema. Daarnaast stellen we ook incidentele deelname tijdens het reguliere programma op prijs.

Doorgaande ontwikkellijn

Met het aanbieden van een vve-programma sluiten we goed aan op groep 1 en 2 van het basisonderwijs en werken we aan één doorgaande ontwikkellijn van peuteropvang naar basisschool.

Spelenderwijs vindt het belangrijk een doorgaande ontwikkellijn voor kinderen te creëren. Daarom werken we nauw samen met scholen en andere kinderpartners. We stemmen onze aanpak op elkaar af. Waar mogelijk zijn we gevestigd in één gebouw. Op sommige locaties maken we zelfs al gebruik van dezelfde ruimtes en werken we met dezelfde thema's.

Ook leveren onze pedagogisch medewerkers een actieve bijdrage aan een soepele overgang, bijvoorbeeld naar een andere groep, andere opvangvorm of naar de basisschool. Dat noemen we een warme overdracht. De inhoud van de schriftelijke of mondelinge overdracht wordt van te voren met opvoeders

besproken; overdracht vindt alleen plaats nadat hiervoor toestemming is gegeven.

Als een kind naast een kindercentrum van Spelenderwijs ook een basisschool bezoekt of gebruik maakt van andere kinderopvang, dan vindt afstemming en periodiek overleg plaats. Omdat de meeste kindercentra van Spelenderwijs in basisscholen zijn gevestigd, is er buiten deze contactmomenten ook geregeld overleg.

Samen werken en samenwerken

De zorg rondom kinderen staat niet op zichzelf. 'It takes a village to raise a child' is een uitspraak die we omarmen: als partijen die de zorg voor kinderen delen hun krachten bundelen en actief de samenwerking zoeken, heeft dat toegevoegde waarde voor de kinderen.

Onze belangrijkste partners zijn de opvoeders van de kinderen die Spelenderwijs bezoeken of gaan bezoeken. Maar er zijn meer partijen die een rol spelen in het creëren van een optimale ontwikkelingssituatie voor kinderen.

Samen met ouders in tijden van COVID-19

Sinds maart 2020 ziet ook de wereld in de kinderopvang er anders uit. De samenwerking met de ouders heeft een andere invulling gekregen. Het fysieke contact is minder en aangepast aan de richtlijnen van het RIVM. Op creatieve wijze zorgen onze medewerkers ervoor dat er ook aandacht is voor de ouders.

Ouderbetrokkenheid: samen in het belang van het kind

Opvoeders vertrouwen Spelenderwijs hun waardevolste bezit toe. Daarom creëren onze medewerkers in de groepen en in de kindercentra een omgeving waarin elk kind zich veilig, geborgen en op zijn gemak kan voelen. Pedagogisch medewerkers tonen respect en hebben oog voor culturele verschillen in achtergrond van het kind en zijn opvoeders. Aandacht voor het kind maar ook voor opvoeders is onmisbaar voor een goede (vertrouwens)relatie. Goede communicatie en wederzijds begrip zijn hierbij belangrijk. Die relatie is de basis voor ouderbetrokkenheid.

Die betrokkenheid vinden we belangrijk. Samen delen we de opvoedingstaak. Bij Spelenderwijs gaan we daarom een educatief partnerschap met opvoeders aan. Dit is voortdurend in ontwikkeling en geven we samen vorm door elkaar te informeren, te overleggen, de ontwikkeling van het kind te bespreken, af te stemmen en samen het kind te stimuleren daar waar nodig. Dat doen we onder andere tijdens het intakegesprek, dagelijks bij het brengen en halen van kinderen en tijdens geplande oudergesprekken. Kinderen hebben zo het meeste profijt van de opvoeding thuis én bij het kindercentrum.

Ouderbetrokkenheid is ook belangrijk om de kwaliteit van onze kinderopvang te verbeteren. Daarom verrichten wij continu inspanningen om per kindercentrum leden voor een oudercommissie te werven. De belangrijkste verantwoordelijkheid van een oudercommissie is de kwaliteit van de opvang te bewaken door gevraagd én ongevraagd advies uit te brengen aan het management van Spelenderwijs.

Tevreden klanten

Alle medewerkers van Spelenderwijs doen hun uiterste best opvoeders zo goed mogelijk van dienst te zijn. Als opvoeders tevreden zijn, dan zijn wij dat ook.

Spelenderwijs meet een keer per twee jaar de klanttevredenheid onder opvoeders. De resultaten zijn

bedoeld om onze dienstverlening te verbeteren. De uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek worden zowel intern met onze pedagogisch medewerkers als met alle opvoeders gedeeld.

Het kan echter ook voorkomen dat een opvoeder niet tevreden is en een klacht kenbaar wil maken. We adviseren onvrede of een klacht eerst en het liefst meteen met de betreffende medewerker te bespreken; vaak is het mogelijk een klacht op te lossen in een goed gesprek tussen de direct betrokkenen. Lukt dit niet, dan wordt de klacht voorgelegd aan de teamleider of de manager. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden bij de klachtencoördinator volgens ons intern klachtenreglement.

Ook hebben opvoeders te allen tijde de mogelijkheid om zich rechtstreeks tot de externe klachtencommissie te wenden voor informatie, advies, bemiddeling en/of mediation. Dat kan bij het Klachtenloket Kinderopvang in Den Haag: www.klachtenloket-kinderopvang.nl
Het Klachtenloket Kinderopvang is verbonden aan de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen.

IKC-vorming

Integrale Kind Centra (IKC's) zijn een vergaande vorm van samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang in verschillende vormen. De gedachte is dat er vanuit één pedagogische visie en met eenheid van leiding dagarrangementen voor kinderen vorm krijgen. De doorgaande ontwikkelingslijn krijgt op deze wijze optimaal vorm.

Spelenderwijs is in steeds meer scholen actief in IKC- of brede schoolverband. Bij de totstandkoming van IKC's nemen we een proactieve rol en investeren we in deze ontwikkelingen.

Gemeenten

In de gemeenten waar Spelenderwijs peuteropvang aanbiedt, sluiten we aan op gemeentelijke structuren die tot doel hebben het welbevinden van kinderen in de gemeente te vergroten. Daartoe werken we nauw samen met de beleidsmedewerkers. Waarborgen van vve-aanbod (**vroeg en voorschoolse educatie**) is daarbij een belangrijk aandachtspunt. De praktische uitvoering kan per gemeente verschillen.

Samen sterker in de kern

Soms komt het voor dat een kind of opvoeder meer ondersteuning nodig heeft dan onze medewerkers kunnen bieden. Of dat we advies nodig hebben van of willen sparren met deskundigen.

In zo'n situatie werken we samen met externe zorg- en ketenpartners; in een aantal gemeenten zijn dit zusterorganisaties van Spelenderwijs binnen de PIW Groep.

Ook op het gebied van preventie hecht Spelenderwijs waarde aan samenwerking. Een voorbeeld hiervan is SuperFIT. Doel van SuperFIT is om peuters te helpen gezondere eetgewoontes te ontwikkelen en meer te bewegen, zodat ze op latere leeftijd een kleinere kans op overgewicht hebben. In de praktijk werken we samen met de medewerkers van Stichting Ecsplora. Zij leren de kinderen én ons hoe we voldoende bewegen en gezond eten kunnen inpassen in ons dagelijks ritme, zowel bij Spelenderwijs als thuis.

Beroepsopleidingen

Spelenderwijs wil als groeiende organisatie een kweekvijver zijn voor haar eigen toekomstige personeel. Wij zien het als onze maatschappelijke en beroepsmatige verantwoordelijkheid om een actieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van onze pedagogisch medewerkers voor de toekomst. Als leerbedrijf bieden wij stagiaires daarom de gelegenheid zich op een beroep in de kinderopvang te oriënteren, zich verder te verdiepen in het werk en theoretische kennis om te zetten in de praktijk.

Stagiaires zijn afkomstig van de MBO-opleiding Pedagogisch Werk (minimaal niveau 3) of van de HBO-opleiding Pedagogiek. De stages duren minimaal een half jaar. Als stagiaires bij Spelenderwijs starten, worden zij geïnformeerd over ons pedagogisch beleid en de specifieke aanpak van het betreffende kindercentrum. Tijdens hun stage worden zij begeleid door één van de pedagogisch medewerkers die met regelmaat de voortgang evalueert.

Tot hun taken behoort o.a. de verzorging en begeleiding van de kinderen, huishoudelijke taken en contact met ouders.

Stagiaires krijgen nooit alleen de verantwoordelijkheid over een groep kinderen. Soms worden ze wel formatief in de eigen groep ingezet, bijvoorbeeld tijdens ziekte van een van de pedagogisch medewerkers of in schoolvakanties. Voorwaarde is wel dat de stagiaire minimaal 3^e jaars MBO niveau 3 of 4 volgt en dat deze inzet kleiner is dan 33% van de volledige formatie.

Vrijwilligers

Ook vrijwilligers vervullen een belangrijke rol bij Spelenderwijs. Ze ondersteunen als extra hulp onze pedagogisch medewerkers. Dankzij de inzet en hulp van vrijwilligers kan het aanbod van activiteiten worden verruimd en kunnen pedagogisch medewerkers hun werk zo optimaal mogelijk uitvoeren. Vrijwilligers voldoen aan een aantal selectiecriteria. Ze worden echter niet meegeteld in de BKR.

Spelenderwijs vindt het belangrijk om haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid te tonen, ook met betrekking tot het vrijwilligersbeleid. Daarom kunnen ook mensen met een lichte verstandelijke beperking, als ook taalstagiaires, re-integratie-cliënten en mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt, in aanmerking komen voor een vrijwillige leer-werkplek of vrijwillige taalstageplek bij een van onze locaties. Dit beoordelen we per aanvraag, per situatie en per locatie, in overleg met de betreffende pedagogisch medewerkers.

Vrijwilligers ondersteunen de vaste leidsters bij hun werkzaamheden in de groep. Hierbij horen huishoudelijke taken, ondersteunen bij activiteiten en de verzorging van eten en drinken. Een enkele keer ondersteunen ze ook bij de verzorging van de kinderen.

GGD

Net zoals elke kinderopvangorganisatie moet Spelenderwijs zich houden aan de regels en eisen op het gebied van kwaliteit, gezondheid en veiligheid conform de Wet Kinderopvang. Daarnaast bekijken we voortdurend naar mogelijkheden om onze kwaliteit nog verder te verbeteren.

Alle kindercentra worden periodiek, meestal jaarlijks, in opdracht van de gemeente geïnspecteerd door de GGD. De GGD toetst of de locatie aan alle wettelijke eisen voldoet.

De conclusie van de jaarlijkse inspectie staat beschreven in het inspectierapport. Dit is openbaar en wordt gepubliceerd op de website van het Landelijk Register voor Kinderopvang:

www.landelijkregisterkinderopvang.nl

Ook is het meest recente inspectierapport toegankelijk via de locatiepagina op de website van Spelenderwijs.